

Seat No. _____

HK-19080001040400

B. Com. (Sem. IV) Examination

April - 2023

Cost Accounting - 2

(Costing - 2) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

- 1 એક વસ્તુ 'એક્સ', 'વાય' અને 'ઝેડ' નામની ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય 20
છે. પ્રક્રિયા 'એક્સ'માં 10,000 એકમો એકમદીઠ રૂ. 10ના ભાવે દાખલ કરવામાં
આવ્યા હતા. પ્રત્યક્ષ ખર્ચો નીચે મુજબ ગતા :

વિગત	પ્રક્રિયા 'એક્સ' રકમ (રૂ.)	પ્રક્રિયા 'વાય' રકમ (રૂ.)	પ્રક્રિયા 'ઝેડ' રકમ (રૂ.)
ખર્ચાઓ :			
પરચૂરણ માલસામાન	10,000	15,000	20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	55,000	85,000	60,590
પ્રત્યક્ષ ખર્ચો	5,500	6,875	9,500
અન્ય માહિતી :			
સામાન્ય બગાડ (એકમોમાં)	300	475	(?)
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમોમાં)	9,500	9,100	8,100
સામાન્ય બગાડની એકમદીઠ વે.કિ. (રૂ.)	2.50	5.00	10.00

તૈયાર માલના સ્ટોકમાંથી એકમદીઠ રૂ. 85 લેખે એકમો વેચવામાં આવે છે. જેથી વેચાણ કિંમત પર 50% નફો મળી શકે.

પ્રક્રિયાઓના ખાતા તૈયાર કરો.

પ્રક્રિયા 'ઝેડ'ના સામાન્ય બગાડની ટકાવારી શોધો.

અથવા

- 1 સંયમ કંપની લિ. નીચે મુજબના પડતરના આંકડા આપે છે. તમારે પ્રક્રિયાના 20 જુદા-જુદા ખાતાં બનાવવાના છે. અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાના ખાતા પણ તૈયાર કરવાના છે.

પ્રક્રિયા-1માં 1000 એકમો, એકમદીઠ રૂ. 6ના ભાવે દાખલ કર્યા હતા.

વિગત	માલસામાન (રૂ.)	મજૂરી (રૂ.)	પ્રત્યક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો)	સામાન્ય બગાડ (%)	ભંગાર કિંમત એકમદીઠ (રૂ.)
પ્રક્રિયા-1	5,200	3,300	2,700	2,000	950	5%	4
પ્રક્રિયા-2	3,960	4,000	4,000	4,000	840	10%	8
પ્રક્રિયા-3	5,900	6,024	5,500	4,500	750	15%	10

- 2 સલોની કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીએ રૂ. 12 લાખની કિંમતે એક કરાર લીધો. જેના પર 20 તા. 1-4-20ના રોજ કામ શરૂ કર્યું. તેનું હિસાબી વર્ષ 31મી ડિસેમ્બરના રોજ પૂરું થાય છે. ખર્ચા નીચે મુજબ છે :

- માલસામાન ખર્ચરૂ. 3,00,000
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી ચૂકવેલરૂ. 40,000
- પરોક્ષ મજૂરી.....રૂ. 20,000
- પરોક્ષ ખર્ચારૂ. 60,000
- મોકલેલ યંત્રો (1-4-20).....રૂ. 1,00,000
- મોકલેલ ખાસ યંત્રો (1-7-20).....રૂ. 10,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 31-12-20ના રોજ ચૂકવવા બાકી પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. 10,000 છે.
- (2) મોકલેલ માલસામાનમાંથી રૂ. 10,000નો માલસામાન રૂ. 5,000માં વેચી દેવામાં આવ્યો હતો.
- (3) મોકલેલ ખાસ યંત્ર તા. 31-8-20ના રોજ રૂ. 6,000માં વેચી દીધેલ છે.
- (4) મોકલેલ યંત્રો પૈકી રૂ. 16,000ના યંત્રો તા. 1-7-20ના રોજ બીજા કરાર પર મોકલેલ હતા. જ્યારે રૂ. 18,000ના યંત્રો તા. 31-8-20ના રોજ આગથી નાથ પામેલ છે. જે પૈકી વીમા કંપનીએ રૂ. 10,000નો દાવો મંજૂર રાખ્યો છે. ઉપરાંત તા. 30-9-20ના રોજ રૂ. 6,000નું યંત્ર રૂ. 4,000ની કિંમતે વેચી દીધેલ છે.
- (5) યંત્રો પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
- (6) વર્ષને અંતે પ્રમાણિત કામ રૂ. 6 લાખ હતું. હાથ પર માલસામાન રૂ. 20,000 હતો. કરાર આપનાર પ્રમાણિત કામના 80% જેટલી રોકડ આપે છે.

ઉપરની માહિતી પરથી કરાર ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

- 2** વિહાન કોન્ટ્રાક્ટર્સની કરાર ખાતાવહીમાં તા. 31-12-20ના રોજ કરાર નં. 555ને **20** લગતી નોંધોની તારવણી નીચે મુજબ છે :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
સીધો માલસામાન	1,60,000	ફાળવેલા સ્થાપના ખર્ચ	20,000
સ્ટોસમાંથી માલસામાન	40,000	પ્લાંટ (તા. 1-1-20)	1,20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	60,000	(ખાસ પ્લાંટ રૂ. 40,000	
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	40,000	સહિત)	
		પેટા કરારની પડતર	8,000
		ભંગારનું વેચાણ	12,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 31-12-20ના રોજ ચઢેલ મજૂરી રૂ. 21,600 અને ચઢેલ પ્રત્યક્ષ ખર્ચો રૂ. 12,000.
 - (2) તા. 1-7-20ના રોજ રૂ. 32,000ની કિંમતનો પ્લાંટ રૂ. 30,800માં વેચવામાં આવ્યો.
 - (3) તા. 1-10-20ના રોજ ખાસ પ્લાંટ આગથી સંપૂર્ણ નાશ પામ્યો. વીમા કંપની એ રૂ. 16,000નો દાવો મંજૂર રાખ્યો હતો.
 - (4) પ્લાંટ પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
 - (5) રૂ. 8,000ની કિંમતનો માલસામાન આગથી અંશતઃ નાશ પામ્યો હતો. જે રૂ. 3,200માં વેચવામાં આવ્યો હતો.
 - (6) બિન પ્રમાણિત કામની પડતર પ્રમાણિત કામના 1/10 ભાગ જેટલી છે.
 - (7) તા. 31-12-20ના રોજ જગ્યા પર માલસામાન રૂ. 4,000 હતો.
 - (8) પ્રમાણિત કામના 75% લેખે રૂ. 3,60,000 રોકડા મળ્યા હતા.
 - (9) કરાર કિંમત રૂ. 6,00,000 હતી.
 - (10) રોકડના ધોરણે 3/4 ભાગનો નફો ન. નુ. ખાતે લઈ જાઓ.
- કરાર ખાતું તૈયાર કરો.

3 અનિતા લિમિટેડના કારખાનામાં AOX, BOX અને COX નામના ત્રણ 15

ઉત્પાદન વિભાગો છે. તેમજ XYZ નામનો સેવા વિભાગ છે. એપ્રિલ માસ દરમ્યાન 8 કલાકનો એક એવા 25 કામકાજના દિવસો છે.

કંપનીના રેકૉર્ડમાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે :

- કારખાનાનું ભાડુંરૂ. 50,000
- કારખાનાના વેરા.....રૂ. 25,000
- સુપરવાઈઝનો પગારરૂ. 36,000
- કારખાનાના વીજળી-બત્તી.....રૂ. 30,000
- યંત્રનો ઘસારોરૂ. 2,250
- યંત્રનું વીમા પ્રીમિયમરૂ. 2,250
- કામદાર કલ્યાણ ખર્ચરૂ. 2,100

આ ઉપરાંત નીચેની વધારાની માહિતી આપવામાં આવી છે. તેને આધારે ત્રણેય ઉત્પાદન વિભાગોનો “પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાક દર” શોધો.

વિગત	AOX	BOX	COX	XYZ
પરોક્ષ મજૂરી (રૂ.)	16,765	8,705	14,930	6,000
કામદારોની સંખ્યા	250	150	100	100
વીજળીના પોઈન્ટની સંખ્યા	8	4	6	2
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફીટ)	360	240	300	300
સુપરવાઈઝરના પગારની ફાળવણીનું પ્રમાણ	30%	20%	20%	30%
યંત્રની કિંમત (રૂ.)	1,00,000	60,000	1,40,000	—
XYZ વિભાગે આપેલ સેવાનું પ્રમાણ	40%	30%	30%	—

અથવા

- 3 એક કારખાનામાં A, B અને C એમ ત્રણ ઉત્પાદન ખાતાં છે અને X અને Y એમ બે સેવા ખાતાં છે. સેવા ખાતાનો લાભ નીચે મુજબ મળે છે :

	ઉત્પાદન ખાતા			સેવા ખાતા	
	A	B	C	X	Y
X	20%	40%	30%	—	10%
Y	40%	20%	20%	20%	—

પાંચેય વિભાગને ફાળે આવેલો ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. 20,000, રૂ. 17,500, રૂ. 15,000, રૂ. 5,850 અને રૂ. 7,500 છે. રીપિટેડ વિતરણ પદ્ધતિથી સેવા વિભાગની ફાળવણી બતાવો. (બધી ગણતરી નજીકના પૂર્ણાંક રૂપિયા સુધી કરો.)

- 4 રિમટેક્ષ ઈજનેરી કારખાનામાંથી જોબ નંબર 101ની પડતરની માહિતી નીચે મુજબ લેવામાં આવી છે : 15

- (1) માલસામાન.....રૂ. 8,000
 (2) પ્રત્યક્ષ ખર્ચ.....રૂ. 2,000
 (3) મજૂરી અને ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ :

વિભાગ	મજૂરીના કલાકો	કલાકદીઠ મજૂરી (રૂ.)	ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	કુલ કામદાર કલાકો
A1	600	1	25,000	50,000
A2	500	2	20,000	40,000
A3	400	3	15,000	30,000
A4	300	4	12,500	25,000

- (4) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ :- 32,000 સામાન્ય કામના કલાકો માટે અંદાજે રૂ. 64,000 થશે.

જોબ નંબર 101ની કુલ પડતરની ગણતરી કરો.

અથવા

- 4 એક કંપનીના કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે તમને જાણવા મળ્યું કે જોબ નં. 420ની વેચાણ કિંમત નીચે મુજબ નક્કી કરવામાં આવી છે. 15

વિગત રકમ (રૂ.)

- માલસામાન..... 210
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી (18 કલાકો રૂ. 2.50 લેખે)..... 45

$$\left\{ \begin{array}{l} - \text{ખાતું અ : 8 કલાક} \\ - \text{ખાતું બ : 6 કલાક} \\ - \text{ખાતું ક : 4 કલાક} \end{array} \right\}$$

- પ્રત્યક્ષ ખર્ચ..... 15

પ્રાથમિક પડતર..... 270

- શિરોપરી ખર્ચ (પ્રાથમિક પડતરના 25%) 67.50

કુલ પડતર (રૂ.) 337.50

ગયા વર્ષના ન. નુ. ખાતા મુજબ નીચેની પરિસ્થિતિ હતી :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
માલસામાન	1,50,000	વેચાણ	2,50,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી :			
ખાતું અ 10,000			
ખાતું બ 12,000			
ખાતું ક 8,000	30,000		
વિશિષ્ટ માલસામગ્રી	4,000		
કારખાના શિરોપરી ખર્ચા :			
ખાતું અ 5,000			
ખાતું બ 9,000			
ખાતું ક 2,000	16,000		
કાચો નફો	50,000		
	2,50,000		2,50,000
વેચાણ ખર્ચા	20,000	કાચો નફો	50,000
ચોખ્ખો નફો	30,000		
	50,000		50,000

ત્રણેય ખાતામાં સરેરાશ દૈનિક મજૂરી દર એકસરખો છે.

તૈયાર કરો :

- (1) જોબની પડતર દર્શાવતું પત્રક.
- (2) ગયા વર્ષના ખરેખર આંકડાઓનો ઉપયોગ કરીને સુધારેલ પડતર ગણો.
- (3) વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા માટે કુલ પડતર પર 20% નફો ઉમેરો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right side indicate marks.

(2) Show necessary calculations as a part of answer.

1 A product passes through three processes “X”, “Y” and “Z”. **20**

10,000 units were introduced to process ‘X’ at Rs. 10 per unit.

The other direct expenses were as follows :

Particulars	Process “X” Amt. (Rs.)	Process “Y” Amt. (Rs.)	Process “Z” Amt. (Rs.)
Expenses :			
Sundry Materials	10,000	15,000	20,000
Direct Labour	55,000	85,000	60,590
Direct Expenses	5,500	6,875	9,500
Other Information :			
Normal Wastage (in units)	300	475	(?)
Actual output (in units)	9,500	9,100	8,100
Selling prices of normal wastage per unit (Rs.)	2.50	5.00	10.00

The final product was sold at Rs. 85 per unit fetching a profit of 50% on sales.

Prepare Process Accounts.

Find out the percentage of normal wastage in process “Z”.

OR

- 1 Sanyam Company Ltd. gives the following cost data. You are **20**
required to prepare various Process Accounts and prepare
Abnormal Wastage Account and Abnormal Gain Account.

1000 units at Rs. 6 per unit were introduced in Process-1.

Particulars	Materials (Rs.)	Wages (Rs.)	Direct Exp. (Rs.)	Overheads (Rs.)	Actual Output (units)	Normal Wastage (%)	Value of scrap per unit (Rs.)
Process-1	5,200	3,300	2,700	2,000	950	5%	4
Process-2	3,960	4,000	4,000	4,000	840	10%	8
Process-3	5,900	6,024	5,500	4,500	750	15%	10

- 2 Saloni Construction Company undertook one contract of Rs. 12 **20**
lakh and commenced its work from 1-4-20. The accounting year
ends on 31st December. Expenses are as under :

- Material Cost Rs. 3,00,000
- Direct Wages paid Rs. 40,000
- Indirect wages Rs. 20,000
- Overhead Exp. Rs. 60,000
- Machines issued (1-4-20) Rs. 1,00,000
- Special machine issued (1-7-20) Rs. 10,000

Additional Information :

- (1) Outstanding direct wages on 31-12-20 are Rs. 10,000.
- (2) Out of materials issued, materials of Rs. 10,000 was sold at
Rs. 5,000.

- (3) A special machine issued is sold at Rs. 6,000 on 31-8-20.
- (4) Out of machines issued, machines of Rs. 16,000 were supplied to another contract on 1-7-20 while a machine costing Rs. 18,000 was burnt by fire on 31-8-20 and insurance company accepted a claim of Rs. 10,000 against it. In addition, on 30-9-20 a machine costing Rs. 6,000 has been sold at Rs. 4,000.
- (5) Provide 10% annually depreciation on machines.
- (6) At the end of year, work certified was Rs. 6 lakh. Materials on hand were Rs. 20,000.

Contractee gives cash at 80% of work certified.

From the above details prepare Contract Account.

OR

- 2** The following is the summary of entries in a contract ledger of **20** VIHAN as on 31-12-20 in respect of Contract No. 555.

Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
Direct Materials	1,60,000	Establishment charges	
Materials from Stores	40,000	apportioned	20,000
Direct Wages	60,000	Plant (on 1-1-20)	1,20,000
Direct Expense	40,000	(including special plant of Rs. 40,000)	
		Cost of sub-contract	8,000
		Sale of scrap	12,000

Additional Information :

- (1) Accruals on 31-12-20 were, wages Rs. 21,600 and direct exp. Rs. 12,000.
- (2) On 1-7-20 plant worth Rs. 32,000 was sold for Rs. 30,800.
- (3) On 1-10-20 the special plant was completely destroyed by fire. Insurance company admitted a claim of Rs. 16,000.
- (4) Depreciation on plant is to be calculated at 10% per annum.
- (5) Material worth Rs. 8,000 were partly destroyed by fire. They were sold for Rs. 3,200.
- (6) The cost of work uncertified was $\frac{1}{10}$ th of the certified work.
- (7) On 31-12-20 materials at site were Rs. 4,000.
- (8) Cash received Rs. 3,60,000 being 75% of work certified.
- (9) Contract price was Rs. 6,00,000.
- (10) Transfer $\frac{3}{4}$ th profit on cash basis to P&L Account.

Prepare Contract Account.

- 3** Anita Ltd. is having three production departments AOX, BOX and COX and one service department XYZ. During the month of April, the working days are 25, each day of 8 hours. The following data is available from its books :

- Factory rent Rs. 50,000
- Factory Taxes Rs. 25,000
- Supervisor's salary Rs. 36,000
- Factory Lighting Rs. 30,000
- Depreciation of machinery Rs. 2,250
- Insurance Premium of Machinery Rs. 2,250
- Workers welfare exp. Rs. 2,100

Other information is as under. On the basis of that, find out “Direct Worker hour rate” for each department.

Particulars	AOX	BOX	COX	XYZ
Indirect Wages (Rs.)	16,765	8,705	14,930	6,000
Number of workers	250	150	100	100
No. of light points	8	4	6	2
Space occupied (sq. feet)	360	240	300	300
Proportion of allocation of supervisor's salary	30%	20%	20%	30%
Price of Machine (Rs.)	1,00,000	60,000	1,40,000	—
Services rendered by XYZ Dept.	40%	30%	30%	—

OR

- 3 There are three production departemnts A, B and C and two service departments X and Y in a factory. The benefit of service departments are availed of by various departments in the proportion of percentages given below. **15**

	Production Department			Service Department	
	A	B	C	X	Y
X	20%	40%	30%	—	10%
Y	40%	20%	20%	20%	—

The overheads of five departments are Rs. 20,000, Rs, 17,500, Rs. 15,000, Rs. 5,850 and Rs. 7,500 respectively. Apportion the service department expenses over production departments by Repeated Distribution Method. (All calculation should be near Rs.)

- 4 The following information regarding Job No. 101 is taken from 15
cost accounts of Rimtex Engineering Factory.

- (1) Materials..... Rs. 8,000
(2) Direct Exp..... Rs. 2,000
(3) Labour and variable overheads :

Department	Labour Hours	Labour per hour (Rs.)	Variable overheads (Rs.)	Total labour hours
A1	600	1	25,000	50,000
A2	500	2	20,000	40,000
A3	400	3	15,000	30,000
A4	300	4	12,500	25,000

- (4) Fixed overheads : Rs. 64,000 for 32,000 general working
hours.

Calculate total cost of Job No. 101.

OR

- 4 As a cost accountant of a company, you find that the selling 15
price of Job No. 420 has been calculated as follows :

Particulars	Amt. (Rs.)
• Materials	210
• Direct Wages (18 hours at Rs. 2.50 per hour)	45
{ – Dept. A 8 hours	
{ – Dept B 6 hours	
{ – Dept. C 4 hours	
• Direct Expenses	15
Prime Cost	270
• Overheads (25% on Prime cost)	67.50
Total Cost	337.50

An analysis of the previous year's profit and loss account shows the following :

Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
Materials	1,50,000	Sales	2,50,000
Direct Wages :			
Dept. A 10,000			
Dept. B 12,000			
Dept. C 8,000	30,000		
Specific Material	4,000		
Factory Overheads :			
Dept. A 5,000			
Dept. B 9,000			
Dept. C 2,000	16,000		
Gross Profit	50,000		
	2,50,000		2,50,000
Selling Overheads	20,000	Gross Profit	50,000
Net Profit	30,000		
	50,000		50,000

The average daily wage rate is identical in all the three departments.

You are required to :

- (1) Draw up a job cost sheet.
 - (2) Calculate the revised cost using the previous year's figures as a basis.
 - (3) Add to the total job cost 20% for profit and give the final selling price.
-